

vore Medmennesker —, og jeg vil formode, at Statsministeren virkelig har været uvidende om, at Kirkeministeren netop har ment, at der var god Grund til at spørge de kirkelige Autoriteter og indhente Biskoppernes Erklæring i denne Sag, hvad han jo vitterlig havde gjort. Men jeg undrer mig rigtignok over, at Kirkeministeren, hvem jeg ved den Lejlighed udtrykkelig opfordrede til at udtale sig, da dette Lovforslags Fremsættelse maatte anses for et eklatant Brud paa den af ham indgaaede Overenskomst om kirkelig Borgfred, ikke i mindste Maade følte sig foranlediget til at underrette sin Kollega om, at han svævede i en Misforstaaelse med Hensyn til det omtalte Punkt, hvorved han vilde have sparet ham for, at han overfor Folketinget kom til at fremsætte en Udtalelse, som var i Strid med, hvad der virkelig forelaa. Nu ved altsaa Statsministeren, at Bisperne er spurgt, skønt der efter hans Opfattelse ikke var Spor af Grund dertil, og han kan ogsaa se, at den Opfattelse, at dette Lovforslag er et rent statsretlig politisk Spørgsmaal, ikke deles af de Folk, der repræsenterer de kirkelige Interesser. Han vil kunne se det af Betænkningens Bilag, hvad enten han nu vil læse Biskoppernes Svar eller Bilag 5, Udtalelsen fra Udvalget for Folkekirkens Bevarelse. Han vil have erfaret det af Landsforbundets offentliggjorte Meddelelse om Borgfredens Opsigelse, og han vil kunne erfare det af den, kan man næsten sige, talløse Mængde Udtalelser, der er fremkommet fra forskellige kirkelige Sider, og som alle har lagt den største Vægt paa, at dette Spørgsmaal var et indgribende Spørgsmaal af uhyre stor Betydning netop med Hensyn til Kirkens indre Anliggender, og han vil derfor ogsaa kunne forstaa, at mit Parti i Betænkningen har fundet Grund til at understrege det utilbørlige i, at Forslaget er fremsat, før Svarene paa Forespørgslerne er indløbet.

Men er Statsministerens Stilling til denne Sag mærkelig — og man kunde sige, at det er et udpræget Eksempel paa en brutal Statskirkelighed —, er efter min Mening Kirkeministerens Stilling endnu mærkeligere. Hans Tavshed ved første Behandling af Lovforslaget var i sig selv talende, og den vil sikkert ikke blive glemt i kirkelige Kredse. Men straks efter første Behandling var Talens Gave gengivet den højtærede Kirkeminister, og han udtalte i „Berlingske Tidende“, at heller ikke efter hans Opfattelse drejede det sig her om et indre kirkeligt Spørgsmaal.

Han brugte det Udtryk, at det var aldrig et Øjeblik faldet ham ind, at et Spørgsmaal som dette faldt ind under Borgfredens Rammer. Jeg skal siden komme tilbage hertil. Jeg skal imidlertid først minde om hans mærkelige Forklaring paa hans Forespørgsel til Biskopperne. Herom udtalte han sig allerede den 4. Februar paa et Møde i Nørrebroby Forsamlingshus. Efter et Referat i „Fyns Venstreblad“ — der selvfølgelig er fejlagtigt, hvad der ikke kan forbavse nogen, der kender dette Blad, blot maa man undre sig over, at der ikke kom noget Dementi fra Ministerens Side, det er mig i hvert Fald ubekendt — udtalte Ministeren, at han i sin Forespørgsel til Biskopperne havde ladet dem forstaa, at Fremsættelsen af Lovforslaget ikke vilde blive gjort afhængig af deres Svar. Derom staar der selvfølgelig ikke noget som helst i Skrivelsen; det vilde jo ogsaa være Vanvid, om det stod der, thi Henvendelsen til Biskopperne udsendtes samme Dag, som Lovforslaget blev fremsat her i Tinget. Det har altsaa Ministeren selvfølgelig ikke sagt, og jeg vil heller ikke antage, at han har sagt, at der i Skrivelsen til Biskopperne stod, at der ved Behandlingen af Sagen ikke vilde blive taget Hensyn til deres Svar. Vi kan jo ogsaa se af Skrivelserns Ordlyd, at noget saadant staar der ikke i den. Men i Realiteten er dette den højtærede Ministers Standpunkt, og i Overensstemmelse hermed udtalte han sig ogsaa paa et Møde den 17. Februar i Otterup, hvor han sagde: Ingen maa tro, at jeg vil lade min Stilling i denne Sag være afhængig af Biskoppernes Svar. Nu vil jeg indrømme den højtærede Minister, at dette sit Standpunkt har han virkelig særdeles tydeligt pointeret ved at udsende Forespørgselen paa et Tidspunkt, da Ministeriet allerede havde taget afgjort Stilling til Spørgsmaalet; man havde godtgjort dette for alle ved at fremsætte Forslaget, samtidig med at Skrivelsen blev udsendt. Han behøvede altsaa ikke formelt at være uhøflig overfor Biskopperne og sige det direkte i Skrivelsen. Realiteten i denne Sag, Forespørgselen, talte et tydeligt Sprøg. Man forstaa derfor saare vel, at nogle af Biskopperne ogsaa i deres Svar har ladet det komme stærkt til Syne, at de føler sig i høj Grad ilde berørte af denne, kan man sige, Hensynsløshed. Jeg vil henvise til, at Biskop Ostenfeld overhovedet ikke har indladt sig paa at besvare Spørgsmaalet reelt, han ønsker selvfølgelig ikke, at hans Ord skal være talte ud i Luften. Og Bi-